

Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Delbetänkande av F-skatteutredningen, F-skattesystemet – några särskilt utpekade frågor (SOU 2018:49), (Fi2018/02428/S3)

Sammanfattning

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) delar utredningens bedömning att det finns skäl att överväga ändringar i bestämmelserna om F-skatt i 9 kap. skatteförfarandelagen avseende falska egenföretagare men inte när det gäller egenanställning eller liknande.

IAF vill även i likhet med utredningen betona vikten av att noga följa utvecklingen inom området egenanställning och liknade.

9.2.4 Behöver F-skattesystemet ändras utifrån analysen om falska egenföretagare?

IAF konstaterar att det under utredningens arbete med delbetänkandet har förts fram från några av arbetsmarknadens parter att de arbetsrättsliga och socialförsäkringsrättsliga konsekvenserna kan bli allvarliga vid falskt egenföretagande.

En sådan konsekvens kan vara att den falska egenföretagaren sannolikt bedöms som företagare enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. För arbetslöshetsförsäkringens legitimitet är det av vikt att den arbetslöse får en korrekt bedömning av huruvida hen är arbetstagare eller företagare, eftersom denna klassificering ligger till grund för bland annat rätten till arbetslöshetsersättning och ersättningsnivån.

IAF delar därför utredningens analys och bedömning att det finns skäl att överväga ändringar i bestämmelserna om F-skatt i 9 kap. skatteförfarandelagen när det gäller falska egenföretagare.

Regeländringar bör utformas så det går att kontrollera att en näringsverksamhet verkligen kommer igång och inte utgör falskt egenföretagande. En sådan regelförändring skulle dels underlätta klassificeringen av den arbetslöse, dels medföra effektivitetsvinster för arbetslöshetskassorna.

9.3.1 Behöver F-skattesystemet ändras utifrån analysen om egenanställning eller liknande?

IAF delar utredningens analys att det inte finns skäl till ändring av bestämmelserna om F-skatt i 9 kap. skatteförfarandelagen avseende egenanställning eller liknande.

9.3.2 Behövs andra klarlägganden avseende egenanställning eller liknande?

IAF konstaterar att utredningen inte endast analyserat F-skattesystemets betydelse för företeelser som egenanställning eller liknande. Utredningen har även på ett förtjänstfullt sätt lyft fram andra frågeställningar och oklarheter kring företeelsen som i olika sammanhang kallas egenanställning.

I likhet med utredning anser IAF att det inte går att få en heltäckande bild av vilka konstruktioner som finns på arbetsmarknaden som skulle kunna utgöra egenanställning eller likande. Det gör att egenanställda hamnar i en juridisk gråzon mellan arbetstagare och företagare vilket blir extra tydlig inom arbetslöshetsförsäkringens område.

Klassificeringen huruvida en egenanställd ska anses som företagare eller arbetstagare i arbetslöshetsförsäkringens mening har inte enbart relevans för rätten till arbetslöshetsersättning. Den har också betydelse för arbetslöshetsförsäkringens legitimitet när det gäller rätten till arbetslöshetsersättning för företagare. En grundläggande princip när det gäller rätten till arbetslöshetsersättning för företagare är att arbetslöshetsförsäkringen inte ska fungera som inkomstutfyllnad för olönsam näringsverksamhet och därmed störa konkurrensneutraliteten på marknaden.

Sammanfattningsvis konstaterar IAF, i likhet men utredningen, att det saknas en gemensam syn på vad egenanställning eller liknade innebär och att det kan råda osäkerhet om vilka villkor som ska gälla inom olika rättsområden.

IAF anser därför att det är av största vikt att det skapas en samsyn kring vad egenanställning eller liknade är samt att rättsläget klarläggs inom rättsområdet.

I detta ärende har generaldirektör Peter Ekborg. Verksjurist Ulf Staffansson har varit föredragande. I den slutliga beredningen av ärendet har även enhetschef Lena Aronsson deltagit.

Peter Ekborg

Ulf Staffansson